

٥١٣٨٨

نمایه شد

نمایه‌ساز:

تاریخ :

۸۸

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تأثیر فوری ماساژ پا بر علائم حیاتی بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه عمومی

بیمارستان منتخب وابسته به سازمان تأمین اجتماعی تهران سال ۱۳۸۲

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری (آموزش داخلی - جراحی)

استاد راهنما:

سرکار خانم مرضیه شبان، مربی عضو هیئت علمی
دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران

استاد مشاور:

سرکار خانم پریوش حاجی امیری، مربی عضو هیئت علمی
دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران

استاد مشاور آمار:

جناب آقای عباس مهران، مربی عضو هیئت علمی
دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران

۱۳۸۲ / ۱۰ / ۳۰

مرکز اطلاعات امدادگاری ایران
تهران

دانشجو:

سهراب کهاری

۵۱۳۷۰

مردادماه ۱۳۸۲

سپاس:

حکیم سخن در زبان آفرین
به نام خداوند جان آفرین
کریم خطابخشن پوزش پذیر
خداوند بخشنده دستگیر

عزیزی که هر در که شد، هیچ عزت نیافت
به هر در که شد، هیچ عزت نیافت

حمد و ثنا خدایی را که اول همه آثار هستی اوست و قبل از او اولی نبوده
و آخر است. بی‌آنکه پس از او آخری باشد. خدایی که دیده بینندگان از دیدنش
قاصر و اندیشه و فهم وصف کنندگان از وصفش عاجز است. به دست قدرتش
آفریدگان را ایجاد کرد و آنان را براساس اراده خود صورت بخشید، آنگاه همه را
در راه اراده خود راهی نمود و در مسیر محبت و عشق به خود برانگیخت (امام
زین العابدین «ع»). سپاس خدای سبحان را که شاخصی همانند رسول ا... (ص)
الگو نهاد تا انسانها در کویرهای سوزان، سرگردان نگردند. خدای سبحان را از
آنسو سپاس که معماًی تمدن و فرهنگ و اندیشه بالنده را شخصی همانند رسول ا
... (ص) برگزید تا پرچم رهنمود بشری به سوی نور بر دوش گیرد. همان مظهر
لطف و مهربانی که با لبخند صبح دمشق افق امید و روشنایی را در جامعه گشود
و نیز خدای سبحان را سپاس بر نعمت‌های بیکرانش بویژه نعمت قلم که به شرافت
آن خود سوگند یاد نمود. (احمدی ۱۳۷۹، ص ۱). سپاس قادر متعالی را که عنایت
فرمود تا با قلم انس گیرم و خود را از جهالت محض برهانم. خدایی که لطفش
چنان شامل حالم بود که قدم به قدم مرا هدایت کرد و راه را بر من هموار ساخت
و مرا از لغزش منع نمود. و او را سپاس می‌گویم که توفیق نگارش این پایان نامه
بر من ارزانی داشت.

برخود واجب می‌دانم که از زحمات استاد محترم راهنما سرکار خانم
شبان مدیر گروه داخلی جراحی که بحق استاد اخلاق نیز می‌باشند و در تهیه این
پایان نامه مشقات فراوان متحمل شدند بسیار تشکر و قدردانی می‌نمایم. با تشکر

تقديم به وعده موعد

تقديم به قلم

تقديم به

پدر، مادر، همسر و دختر

تقديم به همه پرستاران خستگی ناپذير

كه همچون كوهى استوار،

حامي و حافظ

بيماران رنجورند.

چکیده:

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است که تأثیر فوری ماساژ پا بر علائم حیاتی بیماران بسترنی در بخش مراقبت ویژه عمومی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

تعداد واحدهای مورد پژوهش در این تحقیق پس از انجام مطالعه مقدماتی ۵ نفر بوده که ویژگیهای لازم جهت شرکت در آن را دارا بودند، ابزار مورد استفاده در پژوهش فرم جمع آوری اطلاعات است که شامل پرسشنامه جمع آوری اطلاعات دموگرافیک و چک لیست می‌باشد که دارای یک جدول ۳ قسمتی جهت جمع آوری داده‌های حاصل از علائم حیاتی (تعداد ضربان قلب، فشار متوسط شریانی و درصد اشباع اکسیژن خون) می‌باشد. روش گردآوری داده‌ها مصاحبه و اندازه‌گیری فیزیولوژیک بود. روش تحقیق بدینصورت بود که پس از انتخاب نمونه‌های واجد شرایط که از روش نمونه گیری آسان استفاده شده، بمدت ۵ دقیقه (هر دقیقه یک بار) علائم حیاتی بیمار (تعداد ضربان قلب، فشار متوسط شریانی و درصد اشباع اکسیژن خون) از روی مانیتور کنار تخت بیمار خوانده و ثبت شده است. سپس پاها بمدت ۵ دقیقه توسط محقق ماساژ داده شد و علائم حیاتی ثبت گردید. بلافاصله پس از ماساژ نیز بمدت ۵ دقیقه (هر دقیقه یکبار) علائم حیاتی ثبت گردید. نهایتاً از علائم حیاتی بدست آمده میانگین گرفته شد و میانگین‌های قبل و حین، قبل و بعد و حین و بعد باهم مقایسه شدند.

یافته‌ها نشان داد میانگین تعداد ضربان قلب، میانگین درصد اشباع اکسیژن و میانگین متوسط فشار شریانی در طی ۵ دقیقه قبل از ماساژ پا به ترتیب ۸۴/۸۴۸ ضربه در دقیقه، ۹۶/۳۸۴ درصد و ۹۲/۰۷۲ میلی‌متر جیوه می‌باشد. و در حین ۵ دقیقه ماساژ پا میانگین تعداد ضربان قلب ۸۲/۱۶ ضربه در دقیقه و میانگین درصد اشباع اکسیژن ۹۶/۸۶۸ درصد و میانگین فشار متوسط شریانی ۸۹/۲۸۴ میلی‌متر جیوه بوده و در طی ۵ دقیقه بلافاصله پس از ماساژ پا میانگین تعداد ضربان قلب ۸۱/۸۴۴ ضربه در دقیقه و میانگین درصد اشباع اکسیژن ۹۶/۷۹۲ درصد و میانگین متوسط فشار شریانی ۸۹/۷۲۸ میلی‌متر جیوه می‌باشد.

در مقایسه تعداد ضربان قلب، قبل و حین ماساژ پا آزمون χ^2 زوج اختلاف معنی‌داری نشان داد ($P < 0.001$). و میانگین تعداد ضربان قلب، قبل از ماساژ پا بیش از میانگین آن در حین ماساژ پا بوده و میانگین این تغییرات بصورت

($2/6488 \pm 2/688$) بود. مقایسه میانگین درصد اشباع اکسیژن شریانی خون قبل و حین ماساژ پا آزمون \pm زوج اختلاف معنی داری نشان داد ($1/000 < P$) و میانگین درصد اشباع اکسیژن خون قبل از ماساژ پا کمتر از میانگین آن در حین ماساژ پا بود و میانگین این تغییرات بصورت ($2/0885 \pm 2/0484$) بوده است. مقایسه میانگین متوسط فشار شریانی قبل و حین ماساژ پا آزمون \pm زوج اختلاف معنی داری نشان داد ($1/000 < P$) و میانگین متوسط فشار شریانی قبل از ماساژ بیش از میانگین آن در حین ماساژ پا بوده و میانگین این تغییرات بصورت ($2/71227 \pm 2/7788$) بوده است. مقایسه میانگین تعداد ضربان قلب درصد اشباع اکسیژن خون و فشار متوسط شریانی در حالت حین و بعد از ماساژ پا معنی دار نیست. مقایسه میانگین تعداد ضربان قلب، قبل و بعد از ماساژ پا آزمون \pm زوج اختلاف معنی داری نشان داد ($1/000 < P$) و میانگین تعداد ضربان قلب قبل از ماساژ پا بیش از میانگین آن بعد از ماساژ پا بوده و میانگین این تغییرات بصورت ($2/06293 \pm 2/004$) بود. مقایسه میانگین درصد اشباع اکسیژن قبل و بعد از ماساژ پا آزمون \pm زوج اختلاف معنی داری نشان داد ($1/000 < P$) و میانگین درصد اشباع اکسیژن خون قبل از ماساژ پا کمتر از میانگین آن بعد از ماساژ پا می باشد و میانگین این تغییرات بصورت ($2/108 \pm 2/0408$) بوده است.

مقایسه میانگین متوسط فشار شریانی قبل و بعد از ماساژ پا آزمون \pm زوج اختلاف معنی داری نشان داده است ($0/003 < P$) و میانگین متوسط فشار شریانی قبل از ماساژ پا بیشتر از میانگین آن بعد از ماساژ پا می باشد و میانگین این تغییرات بصورت ($2/7402 \pm 2/344$) بود.

براساس یافته های تحقیق حاضر می توان نتیجه گرفت که ماساژ پا بر علائم فیزیولوژیک بیماران در بخش مراقبت ویژه عمومی تأثیر داشته و اثر این عمل تا ۵ دقیقه بعد هم که تحقیق انجام شده باقی مانده است و باعث تعديل علائم حیاتی ناشی از استرس در بیماران شده است.

واژه های کلیدی: درمان تکمیلی، ماساژ پا، علائم حیاتی، بخش مراقبت

ویژه.

مسئولیت:

صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به عهده پژوهشگر می باشد

نام و نام خانوادگی

تاریخ امضاء

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول:	
۱	زمینه و اهمیت پژوهش
۱۴	بیان مسئله
۱۴	اهداف پژوهش
۱۵	سؤالات پژوهش
۱۵	فرضیه‌های پژوهش
۱۶	تعریف واژگان
۲۳	پیش فرضهای پژوهش
۲۴	محدودیت‌های پژوهش
فصل دوم:	
۲۶	دانستنیهای موجود در پژوهش
۲۶	.
۵۰	چارچوب پنداشتی
	مروری بر مطالعات انجام شده
فصل سوم:	
۶۳	روش پژوهش

۶۳	نوع پژوهش
۶۴	جامعه پژوهش
۶۴	نمونه پژوهش
۶۴	روش نمونه گیری
۶۴	حجم نمونه
۶۵	فرمول تعیین حجم نمونه
۶۶	مشخصات واحدهای پژوهش
۶۷	روش و ابزار گردآوری داده‌ها
۶۸	تعیین اعتبار و اعتماد علمی ابزار
۶۹	روش انجام کار
۷۰	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۷۱	ملاحظات اخلاقی
	فصل چهارم:
۷۳	یافته‌های پژوهش
۷۵	جداول آماری
	فصل پنجم:
۱۰۵	تجزیه و تحلیل یافته‌ها
۱۱۸	نتیجه‌گیری نهایی

۱۲۲ موارد استفاده در پرستاری

۱۲۴ پیشنهادات برای پژوهش‌های بعدی

۱۲۷ خلاصه انگلیسی

منابع و مأخذ

۱۲۹ فارسی

۱۳۰ انگلیسی

پیوستها

۱۳۵ پیوست شماره ۱ پرسشنامه

۱۳۷ پیوست شماره ۲ چک لیست

فهرست جداول

عنوان	
صفحه	
جدول شماره (۱): توزیع فراوانی مطلق و نسبی سن واحدهای مورد پژوهش	۷۵
جدول شماره (۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی جنس واحدهای مورد پژوهش	۷۶
جدول شماره (۳): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مشکل ضربه سر واحدهای مورد پژوهش	۷۷
جدول شماره (۴): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مشکل ارتوپدی واحدهای مورد پژوهش	۷۸
جدول شماره (۵): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مشکل تنفسی واحدهای مورد پژوهش	۷۹
جدول شماره (۶): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مشکل سیستم ادراری واحدهای مورد پژوهش	۸۰
جدول شماره (۷): توزیع فراوانی مطلق و نسبی عمل جراحی عمومی واحدهای مورد پژوهش	۸۱
جدول شماره (۸): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماری زمینه‌ای قلب واحدهای مورد پژوهش	۸۲
جدول شماره (۹): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماری زمینه‌ای غدد مترشحة داخلی واحدهای مورد پژوهش	۸۳

گزارش‌های آنکارا
تستی مارک

جدول شماره (۱۰): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماری زمینه‌ای تنفسی واحدهای مورد پژوهش	۸۴
جدول شماره (۱۱): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدت زمان بستری بر حسب روز واحدهای پژوهش	۸۵
جدول شماره (۱۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مصرف داروی مسکن مخدر بر حسب روز واحدهای پژوهش	۸۶
جدول شماره (۱۳): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مصرف داروی مسکن غیر مخدر بر حسب روز واحدهای پژوهش	۸۷
جدول شماره (۱۴): توزیع فراوانی مطلق و نسبی داروی مؤثر بر ضربان قلب واحدهای پژوهش	۸۸
جدول شماره (۱۵): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مصرف داروی مؤثر بر فشار خون واحدهای پژوهش	۸۹
جدول شماره (۱۶): توزیع فراوانی مطلق و نسبی مصرف داروی مدر غیر اسموتیک واحدهای پژوهش	۹۰
جدول شماره (۱۷): توزیع فراوانی مطلق و نسبی سطح هوشیاری واحدهای پژوهش	۹۱
جدول شماره (۱۸): توزیع فراوانی مطلق و نسبی طریقه دریافت اکسیژن واحدهای پژوهش	۹۲

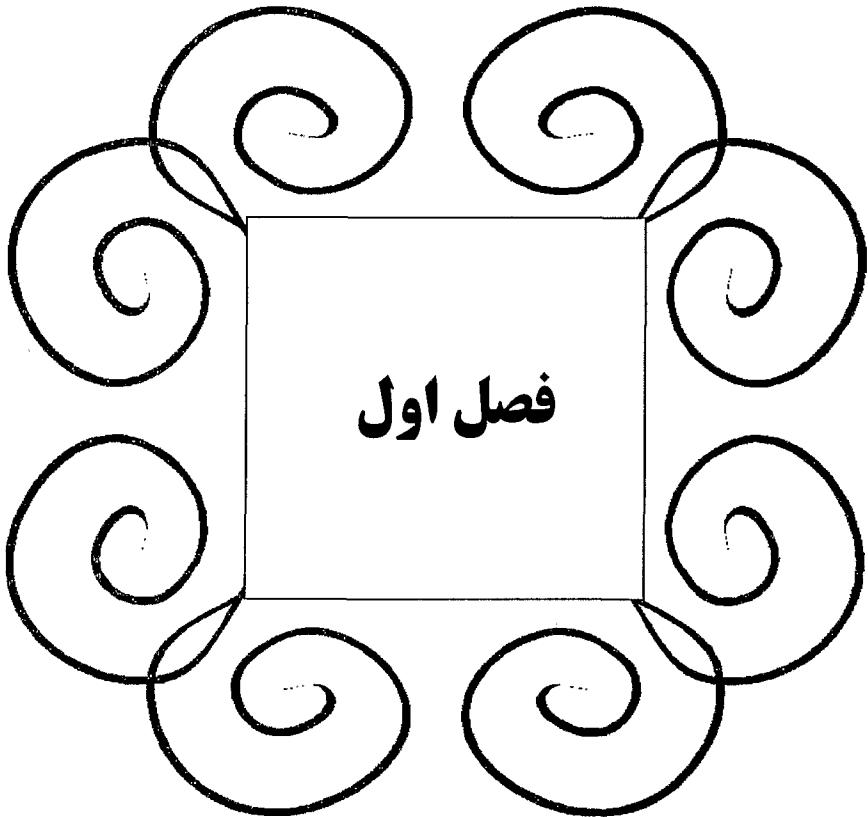
جدول شماره (۱۹): توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان دریافت اکسیژن واحدهای پژوهش	۹۳
جدول شماره (۲۰): نتیجه آنالیز واریانس مقایسه میانگین‌های علائم حیاتی واحدهای پژوهش	۹۴
جدول شماره (۲۱): توزیع فراوانی مطلق و نسبی تعداد ضربان قلب، قبل و حین ماساژ پا واحدهای پژوهش	۹۵
جدول شماره (۲۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی تعداد ضربان قلب، قبل و بعد ماساژ پا واحدهای پژوهش	۹۶
جدول شماره (۲۳): توزیع فراوانی مطلق و نسبی ضربان قلب، حین و بعد از ماساژ پا واحدهای پژوهش	۹۷
جدول شماره (۲۴): توزیع فراوانی مطلق و نسبی درصد اشباع اکسیژن قبل و حین ماساژ پای واحدهای پژوهش	۹۸
جدول شماره (۲۵): توزیع فراوانی مطلق و نسبی درصد اشباع اکسیژن قبل و بعد ماساژ پای واحدهای پژوهش	۹۹
جدول شماره (۲۶): توزیع فراوانی مطلق و نسبی درصد اشباع اکسیژن قبل و بعد ماساژ پای واحدهای پژوهش	۱۰۰
جدول شماره (۲۷): توزیع فراوانی مطلق و نسبی متوسط فشار شریانی قبل و حین ماساژ پای واحدهای پژوهش	۱۰۱

جدول شماره (۲۸): توزیع فراوانی مطلق و نسبی متوسط فشار شریانی قبل و

بعد ماساژ پای واحدهای پژوهش ۱۰۲

جدول شماره (۲۹): توزیع فراوانی مطلق و نسبی متوسط فشار شریانی حین و

بعد ماساژ پای واحدهای پژوهش ۱۰۳

فصل اول